

Հավելված
ՀՀ կառավարության 2017 թվականի
հուլիսի 6-ի N 800 - Ն որոշման

«Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2006 թվականի
մայիսի 26-ի N 825 - Ն որոշման

ՑԱՆԿ

ՊԱՏԻԺԸ ԿՐԵԼՈՒՆ ԽՈՂՋՆԴՈՏՈՂ ԾԱՆՐ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆԵՐԻ (ԸՍՀ ՀԻՎԱՆ-
ԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅՈՒՆ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ 10-ՐԴ ՎԵՐԱՎԱՅՎԱԾ
ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՉՅԻ՝ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ԱՏՏԻՃԱՆԸ
ԲՆՈՐՈՇՈՂ ԱԽՏԱՆԻՇՆԵՐՈՎ ԵՎ ՖՈՒՆԿՑԻՈՆԱԼ ԽԱՆԳԱՐՈՒՄՆԵՐՈՎ)

I. ՎԱՐԱԿԻՉ ԵՎ ՄԱԿԱԲՈՒԾԱՅԻՆ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆԵՐ (A00-B99), ՏՈՒԲԵՐԿՈՒԼՅՈԶ (A15-A19)

1. Թոքերի երկկողմանի տուբերկուլյոզ պրոգրեսիվ ընթացքով՝ 3-րդ աստիճանի
թոք-սրտային անբավարարությամբ (A15.0-A15.3):

1) թոքերի ֆիբրոզ- կավերնոզ տուբերկուլյոզ (A15).

2) տուբերկուլոզային թոքաբորբ (A15).

3) միջիար (կորեկանման) թոքերի տուբերկուլյոզ՝ ներառյալ դիսեմֆինացված (տարածուն)

տուբերկուլյոզը (A19).

4) թոքերի ինֆիլտրատիվ դեստրուկտիվ տուբերկուլյոզ (A15.0-15.3):

2. Քրոնիկ տոտալ և սուրտոտալ պլարայի էմպիեմա՝ 3-րդ աստիճանի թոք-սրտային
անբավարարությամբ (A15.6):

3. Ուկրերի և հողերի տուբերկուլյոզ (A18.0†՝ ներառյալ ողնաշարի, խոշոր ուկրերի և
հողերի պրոգրեսիվ դեստրուկտիվ տուբերկուլյոզը՝ ֆունկցիայի կայուն խանգարմամբ՝
բարդացած ներքին օրգանների ամիլոխոզով:

4. Միզասեռական օրգանների տուրերկույց (A18.1†)՝ երիկամների երկկողմանի կավերնոց տուրերկույց՝ բարդացած միզուղիների սպեցիֆիկ պրոցեսով և տերմինալ փուլում քրոնիկ երիկամային անրավարարության զարգացմամբ:

5. Աղիների, որովայնի և միջընդերային ավշային (լիմֆատիկ) (A18.3) հանգույցների տուրերկույց՝ որովայնի խոռոչի օրգանների տուրերկույց՝ վիսցերալ և պարիետալ որովայնամիզի տոտալ ախտահարումներով, կպումային պրոցեսով և աղիների անանցանելիության խանգարմամբ՝ կախեքսիայի երևույթներով:

II. ՆՈՐԱԳՈՅՑԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (C00-D48)

6. 3-րդ կամ 4-րդ աստիճանի աստիճանի չարորակ նորագոյացություններ (անկախ տեղակայումից)՝ ըստ միջազգային TNM դասակարգման (C00): Կյինիկական ախտորոշումը պետք է հաստատված լինի հիստոլոգիական հետազոտմամբ:

7. Ավշային, արյունաստեղծ և նրանց նման հյուսվածքների չարորակ նորագոյացություններ (C81-C96): Կյինիկական ախտորոշումը պետք է հաստատված լինի արյան և (կամ) ուլրածուծի բջջարանական (հյուսվածքարանական) հետազոտմամբ, ուսուցքային գոյացության կամ ավշային հանգույցի հյուսվածքարանական հետազոտմամբ՝

1) սուր լեյկո (C90-C95)՝ բոլոր տարբերակների ծավալուն ձևերի, հիվանդության ռեցիդիվի, դեկոմպենսացիայի շրջանում.

2) միելոպիլիսապատիկ համախտանիշ (D46)՝ բոլոր տարբերակները դեկոմպենսացիայի շրջանում և բլաստային տրանսֆորմացիայի շրջանում.

3) միելոպրոլիֆերատիվ ուսուցքներ (D47)՝

ա. քրոնիկ միելոլեյկո (C92.1)՝ բլաստային կրիզի շրջանում, բարդացած հիպերլեյկոցիտոզով, պանցիտոպենիայով և հեմոռագիկ համախտանիշով,

բ. Էրիթրեմիա՝ բլաստային տրանսֆորմացիայի շրջանում (C94.1), բարդացած մեծ անոթների կրկնվող թրոմբոզներով, արյունահոսություններով և արյունազեղումներով (D45),

գ. սուրլեյկեմիկ միելոպ՝ բլաստային տրանսֆորմացիայի շրջանում (C92.2), բարդացած խոր սակավարյունությամբ, խոր թրոմբոցիտոպենիայով և ծավալուն սպլենոմեգալիայով (D47.1),

դ. քրոնիկ մոնոցիտար լեյկոպ՝ բլաստային տրանսֆորմացիայի շրջանում (C93.0), բարդացած խոր սակավարյունությամբ և հեմոռագիկ համախտանիշով (C93.1).

4) հոգկինի լիմֆոմա (C81)* տարածված փուլերում էստրանոդալ ախտահարմամբ.

5) ազրեսիվ լիմֆոմաներ (C83-C85)* բարձր աստիճանի չարորակությամբ՝ խիստ տարածվածությամբ բնորոշվող փուլերում, հիվանդության պրոգրեսիայի պայմանում.

6) քրոնիկ լիմֆոլեյկոպ (C91)* արագ պրոգրեսիայի և չարորակ տրանսֆորմացիայի առկայության պայմանում, բարդացած սակավարյունությամբ, թրոմբոցիտոպենիայով և կրկնվող վարակներով.

7) բազմակի միելոմա (C90.0)* բարդացած երիկամային անբավարարությամբ կամ օստեոդեստրուկտիվ պրոցեսով (ողնաշարի և երկար խողովակավոր ռուկորների ախտաբանական կոտրվածքներով):

III. ՆԵՐԶԱՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԻՎԱՆԴՈՒՅՑՈՒՆԵՐ, ՄՆՈՒՅՄԱՆ ԵՎ ՆՑՈՒՅԹԱՓՈԽԱՆԱԿՈՒՅԹՅԱՆ ԽԱՆԳԱՐՈՒՄՆԵՐ (E00-E90)

8. Ինսուլինակախյալ շաքարային դիաբետ (ծանր ձև) (E10)*

1) շաքարային դիաբետ՝ կետոացիդոզով (E10.1).

2) դիաբետիկ նեֆրոպաթիա (հիալերտոնիկ կամ նեֆրոտիկ ձև) տերմինալ փուլում, (E10.2 (N08.3*).

3) թոքերի տուրերկույոզով կամ քրոնիտսեպսիտով (E10.7 (A15.0-15.3*).

4) դիարետիկ պրեպրոլիֆերատիվ և պրոլիֆերատիվ ռետինոպաթիայով (E10.3† (H36.0*).

5) տարածուն ծանր պոլիներոպաթիայով (E10.4† (G63.2*).

6) ծանր անզիոպաթիայով (E10.5† (I79.2*).

7) սրտային անբավարություն՝ երրորդ փուլ (E10)(150).

8) ստորին ծայրանդամների դիարետիկ խիստ արտահայտված անզիոպաթիա՝ չորրորդ փուլ (սեկրոտիկ ստաղիա) †(179.2*):

9. Քրոնիկ մակերիկամային անբավարություն (ծանր ձև) (E27.4):

10. Ωչ շաքարային դիարետ (ծանր ձև) (E23.2):

11. Հիպերպարաթիրեոզ (ծանր ձև)՝ երիկամային անբավարությամբ (E21 (N18)՝

1) երիկամային խողովակների ռիսֆունկցիայով (ֆունկցիայի խանգարմամբ) պայմանավորված այլ խանգարումներ (E21.2).

2) երիկամային ծագմամբ երկրորդային հիպերպարաթիրեոզ (E21.1):

12. Իցենկո-Կուշինզի համախտանիշ (ծանր ձև) (E24):

13. Հիպոֆիզար անբավարություն (Սիմոնսի հիվանդություն)՝ կախեքսիայի փուլում (E23.0):

14. Հիպոֆիզի և հիպոթալամոսի 'նորագոյացություններ' տեսողության անդառնալի խանգարումներով, արտահայտված նկրողիական և հոգեկան խանգարումներով (D35.2, D35.4):

15. "Պողազրա (հողատապ)" պողազրային նեֆրոպաթիայով և քրոնիկ երիկամային անբավարությամբ տերմինալ փուլում (M10.3):

16. Ֆեոքրոմոցիտոմա՝ կրիզային ընթացքով (վիրահատական կորեկցիայի չննթարկվող) (D35.0 (C74):

17. "Դիֆուզ-տոքսիկ խավիա" ծանր ձև (վիրահատական կորեկցիայի չննթարկվող) (E05.0):

IV. ՀՈԳԵԿԱՆ ԵՎ ՎԱՐՔԻ ԽԱՆԳԱՐՈՒՄՆԵՐ (F00-F09)

18. Կայուն բնույթի քրոնիկ հոգեկան խանգարումներ (փսիխոզներ և թուլամտություն (F70-F79) (դեմնոցիա F00*, F01, F02*)՝ անձին իր գործողությունների (անզործության) բնույթը և հասարակական վտանգավորության աստիճանը գիտակցելու հնարավորությունից զրկող:

V. ՆՅԱՐԴԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

19. Գլխուղեղի և ողնուղեղի անոթային հիվանդություններ՝ արտահայտված ուղեղի կայուն օջախային խանգարմամբ (հեմիպլեգիա և պարապլեգիա, խոր հեմիպարեզներ և պարապարեզներ, տարածության և ժամանակի նկատմամբ կողմնորոշման խանգարում, ակինետիկ-ռեզիդ սինդրոմ):

1) ուղեղի արյան շրջանառության հեմոռագիկ, իշեմիկ կամ խառը սուր խանգարումներ (I60-I66).

2) 3-րդ աստիճանի դիսցիրկույատոր էսցեֆալոպաթիա՝ թուլամտությամբ (G93.4).

3) առաջնային (ոչ տրավմատիկ) սուրարախնոհալ արյունազեղումներ՝ հաստատված ախտորոշմամբ (I60):

20. Կենտրոնական նյարդային համակարգի տարափոխիկ, դեմիելինիզանող և դեգեներատիվ հիվանդություններ, որոնք ուղեկցվում են գլխուղեղի և ողնուղեղի օրգանական ախտահարմամբ՝ օրգանիզմի ֆունկցիայի խոր, կայուն խանգարումներով (ծանր կաթվածներ, խոր պարեզներ՝ զգայունակության տարածուն խանգարումներով, կոնքի օրգանների ֆունկցիայի խանգարումներով, տրոֆիկ խանգարումներով, արտահայտված ակինետիկ-ռիզիդ սինդրոմով) և պրոցեսի հարաճուն ընթացքով (G30-G37):

**VI. ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՆՅԱՐԴԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԲՈՐԲՈՔԱՅԻՆ
ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (G00-G09)**

21. Թարախային մենինգիտներ (G00.9):

22. Մանրէային մենինգիտ՝ չճշտված (G00.9):

23. Մենինգիտ (G00.9):

1) թարախային (G00.9).

2) թարախածին (G00.9).

3) թարախակալված (G00.9):

24. Էսցեֆալիտ, միելիտ և էսցեֆալոմիելիտ (G04):

1) էսցեֆալիտ, միելիտ և էսցեֆալոմիելիտ՝ այլ դասերում դասակարգված հիվանդությունների ժամանակ (G05*).

2) ներգանգային և ներողնաշարային արսցես (թարախակույտ) և գրանուլոմա՝ այլ դասերում դասակարգված հիվանդությունների ժամանակ (G07*).

3) զլխուղեղի թարախակույտներ (G07*).

4) մենինգիտ՝ այլ դասերում դասակարգված մանրէային հիվանդությունների դեպքում (G01*).

5) մենինգիտ՝ այլ դասերում դասակարգված մանրէային հիվանդությունների դեպքում ներառյալ՝

ա. նեյրոսիֆիլիսը (G01, (A52.1†),

բ. մենինգոկուլայինը (G01, A39.0†).

6) սպինալ-էպիդուրալ թարախակույտներ և ոչ տուրերկուլոզային էթիոլոգիայի գրանուլոմաներ (G06*):

25. Նյարդային համակարգի ախտահարում տուրերկուլոզի դեպքում (A17.0† A17.8† (G01*, G05.0* G07*):

26. Նյարդային համակարգի այլ դեգեներատիվ խանգարումներ՝ այլ դասերում դասակարգված հիվանդությունների ժամանակ (G32*)՝

1) Նյարդային համակարգի ախտահարում ՄԻԱՎ-ի դեպքում (B22.0 (G94.8*).

2) ցրված սկլերոզ և ցրված էսցեֆալոմիելիտ (G35).

3) սուր և քրոնիկ բորբոքային դեմիելինիզացված պոլիներոպաթիա (G61):

27. Բորբոքային պոլիներոպաթիա (բազմանյարդախոռոշություն) (G61)*

1) Գիյեն-Բարեի համախտանիշ (G61.0).

2) սուր (հետ-)վարակային պոլիներիտ (բազմանյարդաբորբ) (G61.0).

3) այլ բորբոքային պոլիներոպաթիաներ (G61.8):

28. Լեյկոէնցեֆալիտ (G36.1):

29. Սուր և ենթասուր հեմոնոագիկ լեյկոէնցեֆալիտ (Hurst) (G36.1):

30. Ողնուղեղային ատաքսիաներ, ուղեղիկային դեգեներացիաներ և ֆունիկուլյար միելոզ (G11.2-G11.9):

31. Ենթակեղևային գանգլիոնների հիվանդություններ (G20-G26)*

1) Պարկինսոնի հիվանդություն (G20)*՝ արտահայտված ակինետիկ-ոհգիղային համախտանիշով.

2) հեպատոցերեբրալ դիստրոֆիա (հեպատոլենտիկոլյար դեգեներացիա, Վիլսոն-Կոնովալովի հիվանդություն) (E83.0).

3) Հանտինգտոնի հիվանդություն՝ ներառյալ Հանտինգտոնի խորեան (Huntington) (G10).

4) դիստոնիա (գեներալիզացված ձև) (G24).

5) այլ էքստրա պիրամիդալ հիվանդություններ՝ արտահայտված շարժողական խանգարումներով (G25):

32. Կենտրոնական նյարդային համակարգի տրավմատիկ հիվանդություններ՝ արտահայտված ուղեղի օջախային ախտահարման կայուն երևույթներով (հեմիպեգիաներ և պարապեգիաներ, խոր հեմիպարեզներ և պարապարեզներ) (S06-S09, G81-G83):

33. Կենտրոնական և պերիֆերիկ նյարդային համակարգի պրոգրեսիվ ընթացող հիվանդություններ՝ արտահայտված շարժողական, զգայական և վեգետատրոֆիկ ֆունկցիաների կայուն խանգարումներով և անցկացվող բուժման անարդյունավետությամբ՝

- 1) գլխուղեղի և ողնուղեղի ծավալային գոյացություններ (D33, C70-C72).
- 2) կողային ամիոտրոֆիկ սկլերոզ (G12.2).
- 3) սիրինգոսմիելիա և սիրինգորուլիա (G95.0).
- 4) վերտերրոզն միելոպաթիա՝ շարժողական ֆունկցիայի արտահայտված խանգարումներով (G95.1-G95.2).

5) նյարդամկանային հիվանդություններ (միասթենիա, միոպաթիա) (G70-G73):

34. Ողնուղեղի հիվանդություն՝ չճշտված՝
  - 1) միելոպաթիա՝ այլ դասերում դասակարգված հիվանդությունների ժամանակ (G99.2*).
  - 2) առաջնային ողնուղեղային և ողնաշարային զարկերակի ճնշման (սեղմման) համախտանիշ (G99.2* (M47.0†)).
  - 3) տոքսիկ և դիսմետաբոլիկ ախտահարումներ (G95.9):

VII. ԱԶՔԻ ԵՎ ՆՐԱ ՀԱՎԵԼՅԱԼ ԱՊԱՐԱՏԻ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (H00-H59)

35. Երկու աչքի (բինօկուլյար) կուրություն (H54.0):

36. Տեսողության սրության արտահայտված իջեցում կայուն ախտաբանական փոփոխությունների հիման վրա (երբ լավ տեսնող աչքի տեսողության սրությունը չի գերազանցում 0.05-ը և չի կարող կորեկցիայի ենթարկվել) (H54.2):

37. Զույգ աչքերի տեսադաշտի արտահայտված կոնցենտրիկ նեղացում (10 և ցածր աստիճանով) (H54.2):

VIII. ԱՐՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆԵՐ (I00–I99)

38. Սրտի հիվանդություններ՝ արյան շրջանառության 3-րդ աստիճանի անբավարարությամբ՝

- 1) կոնստրուկտիվ պերիկարդիտ, որը ենթակա չէ վիրաբուժական բուժման (I31.1).
- 2) ձգձգվող ընթացքով բակտերիալ էստրոկարդիտ (I33.0).
- 3) միոկարդիտիկ կարդիոսկլերոզ (I25.1):

39. Միոկարդիտներ՝ այլ դասերում դասակարգված հիվանդությունների ժամանակ (I41*)՝

- 1) սրտի իշեմիկ հիվանդություն (I20-I25).
- 2) սրտի ռիթմի և հաղորդականության կայուն խանգարումներ (հաճախակի, պոլիտոպ, զույգ փորբքային եքստրասիստոլա, պարոքսիզմալ հաճախասրտություններ և Մորգանի-Էլեմսի-Ստոքսի համախտանիշով ատրիովենտրիկուլյար բլոկադա) (I44, I45, I47-I49).

- 3) էստրոկարդիալ (էռօլինֆիլային) հիվանդություն (I42.3).

- 4) էստրոմիոկարդիալ (տրոպիկալ) ֆիբրոզ (I42.3):

40. Հիպերտոնիկ հիվանդություն՝ 3-րդ աստիճանի, երկրորդային արտերիալ հիպերտենզիա՝ երկրորդային գերճնշում (I15)*

- 1) կրկնվող՝ տրանսմուրալ կամ խոշոր օջախային սրտամկանի ինֆարկտ՝ հաղորդականության և ռիթմի կայուն խանգարումներով և արյան շրջանառության պրոգրեսիվող անբավարարությամբ (I21, I22):

41. Սրտամկանի կրկնակի ինֆարկտ (I22)*

- 1) արյան շրջանառության 3-րդ աստիճանի անբավարարությամբ (I99).

2) քրոնիկ երիկամային անբավարարությամբ տերմինալ փուլում (N 18.5):

42. Արյան շրջանառության համակարգի բնածին զարգացման արատներ՝ արյան շրջանառության 3-րդ աստիճանի անբավարարությամբ (Q20-Q28):

43. Կարովովմիոպաթիա (կանգային, հիպերտրոֆիկ և ռեստրիկտիվ)՝ ոիթմի կայուն խանգարումներով, թրոմբոէմբոլիայով կամ արյան շրջանառության 3-րդ աստիճանի անբավարարությամբ (I42):

44. Զարկերակների հիվանդություններ՝ վերջույթների մազիստրալ և պերիֆերիկ անոթների ախտահարմամբ, սուր և քրոնիկ զարկերակային 4-րդ աստիճանի անբավարությամբ, կլինիկական և պաթոմորֆոլոգիական պատկերով (գանգրենոզնեկրոտիկ փոփոխություններով), դաստակների և ներբանների մակարդակով (առնվազն երկու վերջույթի) (I70-74):

45. Զարկերակների, զարկերակիկների (արտերիոլների), մազանոթների հիվանդություններ (I70-I79)*

1) Էնդարտերիիտ (I70).

2) առոտ-արտերիիտ (I70) աթերոսկլերոզ՝ դեֆորմացնող կամ խցանող էնդարտերիիտ.

3) օրլիտերացնող աթերոսկլերոզ (I70.2).

4) Ռեյնյի հիվանդություն (համախտանիշ), M34.1 CR(E)ST համախտանիշ (I73.0).

5) դիաբետիկ անզիոպաթիա (E10.5† (I79.2*).

6) թրոմբոզներ և էմբոլիաներ (I74).

7) թրոմբանզիտ խցանող (I73.1):

46. Երիկամի իշեմիա և ինֆարկտ (N28.0), երիկամային զարկերակի՝

1) էմբոլիա.

2) խցանում.

3) օկյուպիա.

4) թրոմբոզ:

IX. ՇՆԶԱՌԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆՆԵՐԻ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (J00-J99)

47. Թռքերի քրոնիկ ոչ սպեցիֆիկ հիվանդություններ՝ դիֆուզ պնևմոսկլերոզով, թռքերի էմֆիզեմայով, քրոնիկ դեկոմպենսացիայի փուլում գտնվող թռքային սրտով, 3-րդ աստիճանի շնչառական անբավարությամբ կամ ներքին օրգանների ամիոնիդոզով և քրոնիկ երիկամային անբավարությամբ տերմինալ փուլում

1) թռքերի քրոնիկ օրստրուկտիվ հիվանդություն (J44).

2) քրոնիսիալ ասթմա (J45).

3) քրոնիստիկ տատիկի հիվանդություն (J47) (քրոնիսալայնանք).

4) թռքի և միջնորմի արսցես (թարախակույտ) (J85).

5) էմֆիզեմա (փրանք) (J43).

6) պնևմոկոնիոզ՝ կապված տուբերկուլյոզի հետ (J65).

7) իդիոպաթիկ ֆիբրոզացնող ալվեոլիտ (J67).

8) սարկոիդոզ (D86).

9) մուկովիսիցիոզ (E84):

X. ՄԱՐՍՈՂԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆՆԵՐԻ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (K00-K93)

48. Աղիների և այլ մարտողական օրգանների հիվանդություններ՝ ներծծողական ֆունկցիայի խանգարման արտահայտված սինդրոմով, կախետիկայի փուլում (K50-K52 (E41):

49. Լյարդի ցիոնզներ տարրեր էթիոլոգիայի՝ դեկոմպենսացիայի փուլում հիպերապլե-նիզմով, պորտալ հիպերտենզիայով, 3-րդ աստիճանի լյարդային անբավարությամբ (K74.3-K74.6):

XI. ՄԻԶԱՄԵՌԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆԵՐ (N 00-N 99)

50. Երիկամների և միզածորանի հիվանդություններ՝ քրոնիկ երիկամային անբավարությամբ տերմինալ փուլում (N 25-N 29 (N 18.5):

XII. ՄԿԱՆԱԿՄԱԽՔԱՅԻՆ (ՈՍԿՐԱՄԿԱՆԱՅԻՆ) ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԵՎ ՇԱՐԱԿՑԱԿԱՆ ՀՅՈՒՎԱԾՔՆԵՐԻ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (M00-M99)

51. Ոսկրամկանային համակարգի հիվանդություններ՝ ծանր պրոգրեսիվ ընթացքով, օրգանների և համակարգերի ֆուկցիայի արտահայտված և կայոն խանգարումներով, հետևյալ հիվանդությունների դեպքում

- 1) միոպաթիա հետևյալ դեպքերում ռևմատոիդ արթրիտ (M05-M06† (G72.9)).
- 2) անկիլոզացնող սպոնդիլոարթրիտ (Բեխտերսի հիվանդություն) (M45).
- 3) շարակցական հյուսվածքի սիստեմային ախտահարումներ (վասկուլիտներ, կարմիր գայլախստ, սկլերոդերմիա, դերմատոմիոզիտ, Շեգրենի հիվանդություն և այլն), «չորության» համախտանիշ (Շեգրենի, Sjögren) (M30-M35).
- 4) համակարգային սկլերոզ (կարծրախստ) (M33-M34), այդ թվում
  - ա. դերմատոպոլիմիոզիտ (M33),
  - բ. սկլերոդերմիա (M34),
  - գ. «չորության» համախտանիշ (Շեգրենի, Sjögren) (M35.0†),
  - դ. համակարգային կարմիր գայլախստ (lupus erythematosus) (M32):

XIII. ՎՆԱՍՎԱԾՔՆԵՐ, ԹՈՒՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԱՐՏԱՔԻՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԻ ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇ ԱՅԼ ՀԵՏՎԱՆՔՆԵՐ

52. Անատոմիական դեֆեկտներ՝ հիվանդության կամ վնասվածքի հետևանքով առաջացած (պատիժը կրելու վերջին ժամկետի ընթացքում), վերին կամ ստորին վերջույթների

բարձր անդամահատում, ինչպես նաև մեկ վերին և մեկ ստորին վերջույթի բարձր անդամահատումների համակցություն (S48, S78, T05.2, T05.5, T05.6):

53. Վնասվածքների, թունավորումների և այլ արտաքին պատճառների ազդեցության արտահայտված հետևանքներ (T90–T98):

XIV. ԱՅԼ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

54. Մարդու իմունային անբավարարության վիրուսից (ՄԻԱՎ) առաջացած հիվանդություն՝ վարակիչ և մակարուծական հիվանդությունների, չարորակ նորագոյացությունների, այլ ճշտված ու ճճշտված հիվանդությունների և այլ վիճակների դրսորումներով (B20-B24):

55. Առողջության խախտումներ օրգանիզմի ֆունկցիաների կայուն խանգարումներով, որոնք պայմանավորված են հիվանդություններով, վնասվածքների հետևանքներով կամ արատներով: Վերջիններիս դեպքում առկա են կյանքի բնականոն կենսակերպի սահմանափակումներ, և անհրաժեշտ են սոցիալական պաշտպանության (աջակցության) միջոցներ՝ այն պայմանով, որ տվյալ անձը սահմանված կարգով ճանաչված է 1-ին խմբի հաշմանդամ և մշտապես կարիք ունի օգնության և այլ անձանց կողմից վերահսկման:

56. Սուր և քրոնիկ ճառագայթային հիվանդություն՝ 4-րդ աստիճանի (T66):

57. Վերին և ստորին ծայրանդամների գանգրենա (փտախտ)՝ ծանր պրոգրեսիվող ընթացքով շարժողական ֆունկցիայի արտահայտված և կայուն խանգարումներով (I70.2, E10-E14 ընդհանուր չորրորդ նշանով. 5, I73.-, A48.0, L88, R02):

58. Այլ և (կամ) ճշտված ոսկրամեռուկ՝ դեմքի ոսկրերի տարածուն ոսկրամեռուկ (M87.8, M87.9):»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Վ. ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ